

САҢА ОЛОХ

Чурапчы
улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 39 (8788)
СУБУОТА
2002 сыл
Муус устар
6 күнэ

Быйыл — тыа сириг маҕаһыкнарын сыла

БАСТЫҢ ҮЛЭЛЭЭХТЭР

Маарыкчааннаабы пот-ребобщество Сыланнаабы тэрилтэтин иһинэн сэттэ маҕаһын, түөрт бөккөрүнэ бааллар. Эдэр сайааҕаччылар — председатель О. П. Монастырева уонна солбуйааччыта Д. В. Ареллин үлэлиир коллективтарыгар эйбэс уонна ирдэбиллээх сыһааннара, кыһамнылаахтык үлэ ситиһиллээх буоларыгар түбэһиллэр. Саҥаны киллэрингэ улахан болҕомто уураллар. Ол түмүгэр Түөхүс арыы сыбаа, бөккөрүнэ, сүөһү тутар луун, Уһун Күөлгэ кондитерскай сыах аһылынылар, Арыылаах уонна Кытаанах бөккөрүнэлэригэр саҥа оҥоктор туруорулунулар, кэксэ маҕаһынарга улахан өрөмүөннөр ытыллылар. Тахсылаах үлэ түмүгэр аастыт сыл көрдөрүүлэринэн бу коллектив улууска бастыҥ үлэ-лээгинэн буолбута. Кини үлэтин опытын атастаһа Томпо, Таатта, Мэнгэ-Хангалас, Уус-Алдан аргизин тэрилтэлэртэн элбэх киллээх делегациялар кэлэн көрөн биһирээн, астынан барбытара.

Мин бүгүн тэрилтэ би-ир баҕар туочукатын — Уһун Күөл "Чороон" дьиз

маҕаһынын туһунан кэпсэ-эклин бэҕэрийин. "Чороон" маҕаһын (сэб. А.С. Макаро-ва) нэһилинньэни хаач-чылыга кыһамнылаахтык үлэлиир. Продаецтар А.Г. Говорова, С.Б. Трофимова, Н.Н. Сивцева үлөлөргөр эппизинистээхтик сыһаан-наһаллар, атылааһааччыны кытары үөрэ-көтө кэпсэ-тэн, сыдамык туттан үлэлиил-лэр. Маҕаһын иһигэр кил-лэрдэ, тупсаҕай оҥоруулаах витриналарга, стеллактарга көрдөрүүтэ ууруллубут таб-ардарга, рекламалыыр стен-дэргэ киһи хараҕа хатанар, манна дьыл ханык бэҕэ-рар кэмигэр эт, халбаһы, араас астар бааллар, убаһа хаана, быара, ынах, сылгы иһэ аҕа-сууга сууланан морозил-каҕа, холодильника угулан тураллар, атыга хамаатык бараллар.

Билингити кэм ирдэбили-нэн манна үлэ ныматын саҥа көрүгүрээ-минньигэс астаах кафетерий, видеопро-кат, "Кодак" өҥөтө үлэлиил-лэр уонна уһууаан иттиллэ-энчилэрин уус-уран оҥору-ктарын быыстапкаларга тэри-лэр, ону таһынан, дьиз хаһаайкаларыгар, оҕуруотчуг-

тарга суба буолар кинигэ эгэлгэтэ, хаһааттар под-шивкаларын мунуга ба-ар. Коллектив соротуолкаҕа тахсылаахтык үлэлээтэ. Ол курдук, нэһилинньэттэн эти, балыгы, үтү, отону, мо-онньоһону, сымыты, оҕуру-от аһын туһууну тэрийэннэр куоратынан-тыанан эргинил-лэр. Манньык далааһынаах үлэ үрдүк көрдөрүүлэринэн аастыт сыл түмүгүн "чоро-оннор" улууска бастыҥ үлэ-лээгинэн тахсаннар Бочу-тунай грамотанан бэлэтэм-миттэрэ.

Быйылгы сыл республика үрдүнэн тыа сириг маҕаһыкнарын сыһаан биллэриллэбитэ. Бу аргизин тэрилтэтин хас биридди үлэһитигэр улахан эппизин-нэни туруорарын айдаан, өссө таһаарылаахтык үлэли-иргэ соруктанан, "чороон-нор" нэһилинньэттэн пай-шикка киллэрини 70%-га тиздэргэ, соротуолкаҕа салгы үлэлииргэ итиннэ кыһамнат-кырдыаҕас арангы хааччылыга улахан болҕом-тону ууарга улуус үрдүнэн мыгыры ылыннылар.

Борис БАИШЕВ,
Уһун Күөл.

ПОЗДРАВЛЯЕМ!

Директору
сельскохозяйственного
кооператива
"Чурапча"
НОГОВИЦЫНУ А.Т.

Уважаемый Андрей
Тимофеевич!

От имени Якутского
республиканского отделения
Вольного экономического
общества
поздравляем Вас
с победой на российском
конкурсе
«МЕНЕДЖЕР ГОДА-2001»
и присвоения Вам звания
лауреата
русского конкурса
«МЕНЕДЖЕР ГОДА-2001»
в номинации "Сельское
хозяйство"
и желаем Вам крепкого
здоровья и исполнения всех
Ваших замыслов в
возрождении якутского села.

Председатель
Правления
ЯРО ВЭО России,
директор института
региональной
экономики, академик
АН РС (Я)
Е.Г. ЕГОРОВ.

СОНУНАР

ҮӨҥӨ БУЛУУ ДЕЛЕГАЦИЯТА — ЧУРАПЧЫГА

Муус устар 3 күнүгөр улуустугар Үөһө Булуу улуунун делегацията мэлдьытааҕа. Баһылык Михаил Михайлович Донской сайааҕаччылаах 28 киллээх делегацияга тэрилтэлэр сайааҕаччылар, нэһиликтэр баһылыктара кэлэн, олоһу-дьаһаҕы, үлэни-хамнаһы, чуолгаан тыа хаһаай-ыстыбатын салаатыгар билсэн, опыт атастаһан бардылар. Ол курдук, делегация биһир кинээх үлэтин Чурапчы улуунун общественноһун кытта көрсүһүүтүн саҕалаата, онтон "Чурапчы" кооперативка, физкультура уон-на спорт институттар уо. д. а. тэрилтэлэргэ сырыттылар.

Түмүгэр икки улуус дьаһалтатын баһылыктара ийикитин биһиргэ үлэ-лээгин дуоһабырлар илин баттаатылар. Делегация салгы Мэнгэ-Хангалас улуутугар ааста.

"СО" корп.

БИИР ИДЭЛЭЭХТЭРБИТ СИТИҤИИЛЭРЭ БЭЛИЭТЭННЭ

Билигин медицина өҥө ороскуотун бюджеты таһынан эбэһэтэлини страхование систе-мата итиннэ эбии добровольной медицинский страхование (ДМС) уйуналлар. Онон республика-тыгар доруобуйа харыстабылын тэрилтэлэрэ бу икки ситими кы-тары ыкса сибээстээхтик үлэлиил-лэр.

Сотурутаабыта Дьоруускай ку-оракка СР Доруобуйа харыстабы-лыгар министрствотын Коллегия-тын мунньаҕа буолан ааста. Онон болҕомто кинигэр аастыт сыла-ах үлэ түмүгэр итиннэ аныгы олох сирэ буолбут медицинский страховкалааһын туруорулуна. Биһиги улуустуг кини баһылаа-а эбэһэтэлини медицинский стра-ховкалааһынга бастыҥ көрдө-рүүлээх үлэтин иһин "Аргысмедст-рек" компания Бочуотунай гра-мотатынан бэлэтээнэ. Республика-таабы идэ конкурсугар "Бастыҥ

оҕо враһа" номинация хаһаай-кынан буолар үрдүк чинээ тикси-бит Дирингизэри участковой ба-лыһа педиатра В.В.Михайлова Москва "Чурапчы" баар "Бос чаҕа" профилакториһа сыһыанан борор путевканы үөрүүлээх быһыма-майгыга тутта.

Эмнэ бу кэмгэ эбэһэтэлини медицинский страховкалааһынга кини уонна илин эигэр улуустар вренчарын семинар-мунньахтара Майаҕа ытылына. Онон үүгүгэ түмүктэрдэх үлэтин иһин "Чурап-чытаабы кини баһылаа участковой терапевт враһа Е.С.Оконечникова итиннэ Дирингизэри участковой баһылаа кылаабынай враһа А.П.Илларионова Махтал сурук-тары туттулар.

Афанасий ПЕРМЯКОВ,
физиотерапевт-врач,
хаһыат общ. корп.

Администрация Чурапчинского улуса

РАСПОЯЖЕНИЕ

№142

От 25 марта 2002 г.

О ПРОВЕДЕНИИ ВЕСЕННЕГО САНИТАРНОГО 2-Х МЕСЯЧНИКА В УЛУСЕ

Во исполнение Закона РФ "О санитарно-эпидеми-ологическом благополучии населения", Указ Прези-дента РС(Я) от 14.08.1995 г. "О санитарных правилах санитарного содержания территорий населенных пунк-тов Республики Саха (Якутия)" и в целях улучшения санитарного состояния территорий населенных пунк-тов улуса, охраны водоемов от загрязнения и предуп-реждения инфекционных заболеваний среди населе-ния, РАСПОЯЖАЮСЬ:

1. Объявить с 15 марта по 15 мая 2002 года весен-ний санитарный 2-х месячник в улусе.

2. Для руководства за ходом весеннего санитарно-го двухмесячника образовать улусную комиссию в следующем составе:

Яковлев И.И., зам. главы администрации улуса, председатель комиссии

Готольцева С.В., главный госсанврач ЦГСЭН, член

Сибирякова С.С., замглаварча ЦУБ, член

Монастырев В.М., председатель улусного комите-та охраны природы

Новгородов В.И., начальник управления ЖКХ, член

Степанов В.Г., начальник лесхоза, член

Лоскин М.И., председатель улусного комитета по земельной реформе и земельным ресурсам

Неустров К.К., начальник управления отдела внутренних дел, член

Старостин П.И., начальник управления ветерина-рии, член

Попов Г.Г., редактор газеты "Саҥа олох", член.

3. Главам администраций наслегов, руководителям предприятий, учреждений, организаций независимо от форм собственности, частным домовладениям:

— образовать на местах комиссии по проведению

санитарного двухмесячника;

— в срок до 15 апреля 2002 года очистить места во-допоя КРС, вывести зимние накопления отходов и му-сора, а также нечистоты;

— организовать работу с привлечением населения (субботники) по сносу заброшенных строений, благо-устройству территорий населенных пунктов, предпри-ятий, организаций и учреждений и прилегающих к ним территорий;

— контролировать вывоз в специально отведенные по распоряжению главы администраций наслегов мес-та, запретить накопление навоза в виде "танков";

— совместно с отделом внутренних дел организо-вать отстрел бродячих собак и кошек.

4. Управлению ЖКХ (Новгородов В.И.):

— подготовить подъездные пути свалок, установить указатели, очистить площадки для вывоза отходов, ог-радить свалки;

— организовать работу по уборке и вывоза зимних нечистот и бытовых отходов на свалку;

— очистить и отремонтировать надворные туалеты, мусоросборники и другие санитарно-технические со-оружения;

— совместно с отделом внутренних дел организо-вать отстрел бродячих собак и кошек.

5. Улусной комиссии разработать план работы по поведению совместных рейдов, информировать о ходе месячника в средствах массовой информации, прак-тиковать заслушивание информации руководителей и глав наслегов на заседаниях комиссии.

6. Улусному комитету охраны природы (Монасты-рев В.М.) принять конкретные меры по охране озера Чурапча.

7. Главному врачу Алексееву Г.Н., начальнику уп-равления ЖКХ Новгородову В.И., начальнику управ-ления ветеринарной службы Старостину П.И. возло-жить персональную ответственность по контролю за ходом проведения санитарного двухмесячника.

Глава администрации улуса
А.А.ШАДРИН.

БЫРААТТЫ НΙΚΙΤΙΝНЭР МЕМОРИАЛЛАРЫГАР

Хайахсыт уолаттара убай-бы-раат Николай Андреевич уонна Иван Андреевич Никитиннэр Чу-рапчы улуутугар саахымат спорда сайдыытыгар киллэрбит кылаатта-ра кырата суох. Кинилэр икхэн улуус сүүмүрдэммит хамаанды-гар киһирон республика таһымынан улуус спортивной чизини элбэх-тэ ситиһинилээхтик көмүскээбиттэрэ. Эдэр ынакка, оскуола үөрэнээччи-лэригэр саахыматы пропагандалы-ыллар, тренеринэн үлэлээн үлс-чүлү спортсменнары үүнэрбит-тэрэ.

Быраатты Никитиннэр чин-стэригэр Хайахсыкка саахымакка курактэһини ытылына. Манна 30 киһи сонньоото, ол иһитэн Таат-таҕтан 5 саахыматчыт, араас саас-таактар, этэргэ дьылы, эдэригэр эменигэр тийиэ курактэһилэр. Ол курдук, Хадаартан 80 саастаах М.М. Мартынов уонна 10 сааста-ах Дьулус Софронов кытыннылар.

Икки күннээх киһирси түмүгүнэн бастагы уонна иккис миэстэлэргэ Таатта бэрэстэби-тэлэргэ А.Андреев уонна С.Сорос

таҕыстылар. Үлүс биригистээх ми-эстэргэ В.Федоров (Чурапчы) ти-гистэ. Ветераннар икки ардыла-рыгар Чурапчы улуутун экс-чемпи-она Г.Егоров чемпионнаата, М.Мартынов иккис буолла. Оҕолорго 5 кыл үөрэнээччигэ Ньургун Сорос (Таатта) бастаата, Женя Давыдов (Хадаар) — иккис.

Кыһылылаахтарга уонна при-зердарга Хайахсыт нэһилигэни дьаһалтатын, олохтоох бааһынай хаһаайыстыбаларын ассоциация-тын уонна Чурапчытаабы калы-тальнай туттуу управлениетин (нач. А.М.Кириллин) биригистэрэ тутта-рылыннылар.

Курактэһини Павел Митин уонна Иннокентий Филиппов үрдүк таһымнаахтык судьуйалаан ытты-лар. Курактэһини кыттылаахтара нэһилик баһылыгар И.И.Филип-повка быраатты Никитиннэр ме-мориалларын тэрийэн ыппыттарын иһин махталларын билэрдил-лэр.

Гаврил ЕГОРОВ.

МУС УСТАР 14 КҮНЭ — УЛУУС ДЬААЛГАТЫН БАҢЫЛЫҢЫН БЫҢБАРДЫР КҮН

Хонон турдах айы улуус баһылыгын быыбара чугаһан иһэр. Кандидаттар байлаларын быыбардааччыларын кытары көрсүтүүрү улам көзгөн, кинилер фондаторыттан телебүрдээк араас хайысхалаах агитационнай-пропагандистскай матырыяалларга-сангарылар, өйөөһүннөр, ыргымылар, аһаҕас суруктар, ыгырылар тилигин быһаахха улуус хаһыатыгар, телевидениетигэр таһа тураллар.

Биһиги, учууталлар, доруобуйа харыстабылын, культура үлэһиттэрэ, норуот хаһаайыстыбатын араас салааларын ветераннара, улуус быыбардааччыларыгар, байэбит коллегаларытыгар, үөрэллэп ыччаттарытыгар, үлэһит үлэһитинэн эн-мин дэһэн бодорсулут билэр дьоммутугар — эһизэ барытыгар анаан Анатолий Романович Саргыдаевы агитациялар кинигэ түмээн, субалһан баран ыгыры танаарга быһаарыныбыт. Онносоҕор улууска хаһан да сылдыбатах, кини дьонун-сэргэтин көрбөтөх, сири-уотун билбэт, байлаларын улуустарыгар салайар үлэһэ саҥа таһан эрэр эдэр дьон чочку биер кандидат иһин "этэр тыллаах", "сангарар сангалаах" аатыран биһизэ барытыгар өй-санаа утар сымаллаах ыгыры танаараллар, онуоха холоотоххо, биһиги А. Р. Саргыдаев программатын үөрэтэн, кинини байэтин кытары улуус араас тэрилтэлэригэр уонна нэһиликтэригэр биһиги сылдьан, быыбар иннинээҕи агитациялар үлэтигэр кыттан, дьон-сэргэ тылын-өһүн иһэн баран, улуус баһылыгар кандидат А. Р. Саргыдаев кини быһымынан ордуктарыгар, үрдүк дуоһунаһа сөл түбөһөр дьыалабай итинээҕ профессиональнай хааныстыбаларыгар тохтууру наадалааҕынан ааҕабыт.

1. Биһиги сайдыы уустук кэмгэр олоробут. Өскөтүн Ил Түмэн, Правительство тьа хаһаайыстыбатын инфраструктуратыгар көдүүстээх көмөнү онорботохторунна, бюджеттан анаммыт үп аадырыһыгар тийэр механизма чочуллубатарына, олорор олуктат салгыны ыарыыр чинчилээх. Ол иһин улуус салалтатыгар Анатолий Романович курдук салайар үлэһэ улахан опыттаах, анал идэтигит үөрэхтээх, дэгиттэр бэлэмнээх кини олоруктаах. Кини Саха го-

А. Р. САРГЫДАЕВЫ УЛУУС БАҢЫЛЫҒЫНАН БЫҢБАРДЫАҒЫН!

сударственной университетын бүтэрэн учуутал, Хабаровский-даагы үрдүкү партийнай оскуоланы бүтэрэн политолог, Россия Президенин иһинэн Государственной сулууһа академиятын бүтэрэн менеджер идэлэрин баһылаабыт. Кини тьа ыалын эйгэтигэр үүнэн үс үрдүк үөрэҕи ылыта атыттарга үтүө холобур, аатын-суолун үрдэтэр тус ситиһинтэ буолар.

2. Улуус дьонун-сэргэтин дьонун аатын-суолун, кини олобун, үлэтин-хамнаһын, өйүн-санаатын республика ханнык баҕарар таһымыгар эрэлээстик көмүскүүр, барыбыт тулутар этэр тыла, ылынар дьаһала биер бигэ буолар кыахтаах салайааччыбыт. Кини быһымынан үрдүк культуруга, олорор уонна үлэтигэр көрсүөтэ, эппит тылын эңиреппэтэ — бу барыта кини айылҕаттан ылыт баайа-дуола, дьоло-сорууга. Кистээбэккэ эттээх, кинини сымнаҕас буолуу дьон омуолуулар даһаны, өс хоһоонунан эттээх, "Мөхкүрүн туһугар мөһөөбүн биэрэр" кытаанах санаалаах, эппит тылын кэспэт "Тыгын орто" дьон кини буолуоҕа.

3. Анатолий Романович — улуус дьынтээх патриота. Төрөөбүт-үөскээбит улуунун, кини дьонун-сэргэтин иһин толору бариниһээх, үтүө суобастаахтык, ордух хоһу туттубаха, байэ эрэ иннин көрүмкээ, өйүн-санаатын ууран, кыаһын-күүһүн түмөн үлэһит кыахтаах улуус тарбааха баттанар салайааччыларыттан биердэстэ.

4. Байэтин программатыгар киллэрибит улуус социальнай-экономическай сайдыытын сүрүн тосхоллорун олоҕо киллэрингэ кини дьынт государственной сыһыаны олохтуоҕа. Улуус хас биердиги олохтоохторун "үчүгэй", "мөкү" дьон араарбааха, тустаах наадаларынан кинизэ аһаҕас, өскө-туома судургу, дьыалабай буолуоҕа.

Анатолий Романович улуус баһылыга буолууһуна дьон-сэргэ олобун, үлэтин, өйүн-санаатын сайдыыта-кин тус кыһалбата, "үчүгэй таҥарта", "үрдүк суута" буолуоҕа. Ол иһин буолары турар быыбарга кини иһин байэбит куластытын бары бүтүүн биэрэбүт дьон ыгырабыт уонна улуус быыбардааччыларга байлаларын куластарын Анатолий Романович САРГЫДАЕВ иһин биэрэн

үрдүк итэҕали оноруктара дьон эрэнибит.

И. М. ПАВЛОВ, Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, П. А. Ойуунускай аатынан Государственной бириэмийэ лауреата,

Аба дойдуга Улуу сэриитин кыттылааҕа.

Д. П. ЧЕЧЕБУТОВ, Россия үтүөлээх учуутала, РФ үөрэҕиритин туйгуна, норуот үөрэҕиритин үлэһиттэрин Бүтүн Россиятаагы съездин делегата, Хатылытаагы хоту көһөрүллүү музейин директора.

Е. С. ЛУКИНА, Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, "Бочуот Знага" орден кавалера, норуот үөрэҕиритин үлэһиттэрин Бүтүн Союзтаагы III съездин делегата, пенсионер.

В. Н. КОРКИН, Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, РФ үөрэҕиритин туйгуна, Н. К. Крупская аатынан бириэмийэ лауреата,

Чурапчы орто оскуолатын директора. П. М. МАССАЕВ, Саха Республикатын норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, ССРС бэчээтин туйгуна, пенсионер.

Н. М. ЗАБОЛОЦКАЯ, Саха Республикатын культураны үтүөлээх үлэһитэ, ССРС культураны туйгуна, П. М. Решетников аатынан народной театр уус-уран салайааччыта.

Г. Э. КУЗЬМИН, Саха Республикатын үтүөлээх враһа, кини балыһа терапевтической отделениетын сэбиэдиссэйэ.

В. Д. ПИНИГИНА, ССРС уонна Саха Республикатын культураны туйгуна,

ЧӨКСИ "Эйгэ" духовнай кинини координатора. И. С. АРТЕМЬЕВ, Саха Республикатын тутуутун үтүөлээх үлэһитэ, "Бочуот Знага" орден кавалера, үлэ ветерана.

В. М. НЕУСТРОЕВ, Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, РФ үөрэҕиритин туйгуна,

Чурапчы алын сүлүх оскуолатын директора. Н. И. ДЯЧКОВСКАЯ, Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, улуус педагогической музейин директора.

ОРДУКТАРА ДИИ САНЫЫБЫН

Биһиги улуус баһылыгытын быыбардыр күммүт улам чугаһан иһэр. Үс кандидат-тартан хайаларыгар куластытын биэрэбүтүн саарбааа суук быһаарынан тийэрбит наада буолла. Онон сибээстэн, мин кандидаттар тустарынан, кинилер программаларын сийлиһи билестим. Кини-эртэн ордух А. Р. Саргыдаевка санаам тохтоото. Тоҕо?

Бастакытынан, А. Р. Саргыдаев программатын толору аахтым уонна биһирэстим. Ол

курдук, саҥа талымыбыт Президент уонна Правительство программаларын кытта дьураһа, улуунун уратыларга толору учуоттамыт, инники олохтуугар ситиһилибитин иһарин, итэҕали ситэрин чуолкайдатым.

Иккинчэн, А. Р. Саргыдаев биһиги улууска Улуус Муньһарын, Чурапчы салинэһин салайааччыларынан, о.д.а. үтүө суобастаахтык үлэһит, дойдутунун үчүгэйдик билэр кини.

Үсүһүнэн, салайааччы быһымынан тус байэтин иһаризини өрө тутталах, дьынтээх норуот, дьон иһин ыалдьар үтүө хааныстыбалаах. Биһиги, чурапчылар, онук салайааччыга баҕарбыллыт ыраатта, онтубут дьэ кэпсээх курдук буолла!

Төрүтүнэн, СР Правительствогар үлэһэн республика, улуустар салайааччыларын кытта алтыста, онон ханнык баҕарар республика салайааччыларын, министрстволарын, ведомстволарын кытта биер муостага туран аахсар, кэпсэтэр кытаана.

Онон А. Р. Саргыдаев улуунугар эдэр специалистарга тирээбэрэн кадрдары өлкө аттаран туруордаһына, үлэһит баҕалаах дьону, Чурапчы патриоттарын буларына хайа баҕарар үлэһит кыахтаах, улуунун саналын, аныгылы салайар, кэскиллээҕи, үлэһити онорор, айар-тутар сакмай өрөгөйдөөх үлэһит сазыгар сылдыар диһи саныыбын.

Д. С. ПОСТНИКОВ, Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, пенсионер.

ПАТРИОТ БЫҢЫТЫНАН СЫНАЛЫЫБЫН

А. Р. Саргыдаев туһунан элбэх үтүө тыл этилинэ, сурулуна. Мин кини чочку биер хааныстыбатыгар тохтуокпун баҕарабын. Наһаа үрдүк тылы туттубут диригит буолуу даһаны, Анатолий Романович төрөөбүт-үөскээбит дойдутун, Чурапчытын, ис сүрүбүтүн таһтыыр, улуунун дьонун-сэргэтин туһугар үлэһит, эппитинэһи сүтэр кыахтаах патриот кини быһымынан сыналыыбын.

Баһылык буолуу-бу чизэ-бочуот буолбатах, бастатан туран, үрдүк эппиттээх. Байэни салайыныга

киирээри сылдыабыт. Дьыл-күн инникитин хайдах-туох буолара биллибэт, кураан да дьыллар кани-эстэрин сөл. Итинник баһылаһына билэ-билэ Саха Республикатын Правительствотыгар үрдүк дуоһунаһа үлэһити олорон Чурапчы улуунун баһылыгар кандидатынан туруоруммуга патриоттун быһымы дийбин. Биһиги тустуугар үлэһит, биһигини эрэни кэлбит киһибиһигэр куластыабын!

В. ПОПОВ.

Быйыл 70 сааһын туоллум. Түһүмэх-түһүмэх түгүннөргө уон биер саастаахтар туһайах хаалан үөрөҕү билбөтөх, үлэ үөлүнөн ааспыт олорум түгүннэрин өйдөөн-санаан ылабын уонна сир үрдүгэр үлэттэн ордух үөрүү, дьон-сэргэ амаарх, истин сыһыныттан ордух күндү баарын билбэппин. Оро-уруу, дьыа-уот дьоллоох-сорулаах буолуута эмиз иһиттэн быһаччы ситиминээх.

Мин Мугудай Бүчээгин алааһыгар төрөөбүтүм, Төлөйгө ыал буолан баран 1958 сыллааха көһөн кэлбикитим. Ол Төлөй сэрин иннинэ үс колхозунан үлэһэн ньир-бааччы олорбут улахан нэһиликэ сэрин, көһөрүллүү содуларыгар эһити суолугар үктэммит кэмэ этэ. 1993 сыллааха нэһиликэ статутун ылаахытыгар дьэри онук да олорбуттук, ыччаттарбыт үөрэҕи, үлэни батыһа төрөөбүт ыччаттарын хаалларбыттар.

1994 сыллааха байэбит уолбут, очулорго таһаарылаах үлэһитин республикага, улуунугар кэлбит. Ол күнтэн бүтүгүгэ дьэри Төлөй үүнэрсайдар, дьон-сэргэтэ элбиер, кэскилэ көннөр. Нэһиликэ урукку олорго караһым ортогугар ааспыт киһини бу үөрдэр. Олуктор элбэх салайааччыны,

ДЭГИТТЭР БЭЛЭМНЭЭХ ЛИДЕР

дьону кытта алтыһылым-салайааччы эрэ барыта сатабыллаах. дьонго-сэргэбэ истин, сэргэх сыһынаах буолат.

Мин улуустуут баһылыгын дуоһунаһыгар кандидаттынан турбут И. Н. Аммосов дьону түмэр, салайар дьонун бу сылларга күнүгэ көрө-истэ сылдьан улаханньык астынным. Ити республика үрдүнэн тэнийбит "Үтүө дьыала" хамсааһыны иһэ хаһан ыларын аһан, ону хайдахтаах сатабыллаахтык тэрийдэ. Адамнар дьон туһугар байлаларын куластырын олорор дьыны, чабдиригдэр кинини тутан биэрбиттэр аһаҕас материаллаах эрэ сыһанас буолбатах, бу чачы иһи атактаах үтүө дууһатын көстүүтэ. Кинилэр ити кыахтар арыллытыгар нэһиликэ баһылыгын сабыдыала, өйөбүтэ эмиз баар. Төрөөбүт нэһиликтэрэ хаттан тиллэрин, чапгыһирин туһугар төлөйдөр, кырдык, тыһынан эрэ буолбаха, дьыалага кырата суогу онордулар. Араас олохтоох, майгылаах-сигилилээх, өйдөбүллээх дьону манньк биер

өйгө-санаага түмүү салайааччы ахсын кыаллыбат. Оттон биһизэ Чурапчы туһугар кыһанар, үлэһит күүһү барытын түмэ тардар, ону таба туһанар салайааччы олус наада. Мин санаабар, үлэһити олуттан, тус байэтин хаачыстыбатынан, үөрэһинэн Иннокентий Николаевич бастыһына.

Иннокентий Николаевич биһизэ үлэһити сылларга Төлөй кэнээсхитин, кини доруобай, чөл олохтоох буларын туһугар элбэҕи онордо, быһата, "барзадаһи көннөрүбүт, доруобай дьону иһитэбүт" дьон хал буолбут лозуннарынан ыһахтамааха, боллуруос төрдүн-төбөтүн ыраахха дьэри ырыта көрөн үлэһитэ. Ыччаттарбыт спортнай саалаһаһылар, кырачааннарбыт эр-эһээх үчүгэй чабдиригдэр кини-эһиһилэр, саас ахсын муус оноруктар комплекстара үлэһит... Дьон сэргэхтик олорор. Аны таас оскуола бырайыага оноруллан тутулар кытаана. Ама, бу буолбатах үһү дуо эһэн эрэр сирги аһыах сүл иһигэр тилиһирин дьон!

Байэте элбэх саҥата суох, лоп-бааччы тыллаах-өстөөх программата да биердиги туһунан ылааха кизиг, далааһынаах. Электро-уот линията аварийнай туруука кирибэтэ ыраатта, ол туһунан тэригэ начальнига араас таһымаах муньһахтарга этэрэ. Иннокентий Николаевич ити олохтуугар тыһын суолтаахха боллуруоһу "Сельмерго" тэригэ тэрийинэн быһаарарга санаһыта саамай сөл. Уу, бурдук, социальнай көмүскэл, үлэһээх буолуу, чөл олох сизрин-туомун сэргүүтү курдук барыбыт долгулар боллуруостарытын быһаарарга эмиз сөптөөх хайысхалары тутусту.

Баһылык дуоһунаһыгар кандидатынан турбут үс киһини барыларын да астынар уолаттарым. Тьа сирин олобун сайдытыгар баар проблемалары, билигин кэм уустуктарын аһан сиптэһиһи. Ону быһаарарга политическай да, хаһаайыстыбаннай да өттүнэн И. Н. АММОСОВ дэгиттэн лидер.

М. С. ТОЛСТОУХОВ, сылгыһыт, ССРС Государственной бириэмийэтин лауреата, улуус бочуоттаах гражданина.

УҢУОН БЭРТЭР, ОЛ ЭРЭЭРИ АММОСОВ ОРДУК

Улуус баһылыгын дуоһунаһыгар үс кандидат турда: И. Н. Аммосов, А. Т. Ноговицын уонна А. Н. Саргыдаев. Кинилэртэн хайалара ордуун кэспир-сирдатар суруктар "Саҥа олох" нүмөрүн көтүлүккэ бэчээттэнэллэр, көбүрүр бөлөхтөр көрсүһүмүни тэрийэллэр...

Иһи кандидат программалара бэчээттэнэллэр. Этэргэ дылы, кумааҕы барытын тулуйуон сөл, онон республика сайдыытын онкулларын, улуус тирээн турар проблемаларын билэр кини инникитэ баҕа санаатын дала-хото суруйуон сөл. Оттон ону толорор, олоҕо киллэрэр механизмнары тобулуу сордоҕор кыаллыбат. Онон мин тус байэм ханньк да эрэниригэрэ бүтэйдиги үч эрэммээх, бу үс кандидаттан хайаларын таллаһытына сүйтэрэхпит дойа, онуоха тугу учуоттуоха наадала дьон боллуруоска санаабын үлэһитин баҕарабын.

Бастакытынан, үөрэх, билии аныгы толкуй. Бу өттүнэн көрдөөх, ы толкуй. Бу өттүнэн сэлбиммит идаттар үөрэҕинэн сэлбиммит Онукаларыгар тирээбэрэн, Ного-

вицын эт-үт комбинатын эһиттэн быһаабыта, салгыны сайыннарбыта. Итинээ кредити дьаһайар улуус салалтатын, И. Пономарев суруйбутун курдук, үөһээҥи салалтаны кытта чүгэстик билсимтэ да оруолу оонньообута өйдөнөр. Аммосов эһэн эрэр нэһиликэ улуус биер бастыһырынан онордо. Биһизэ билгитин да самнайыт олбуордаах, өрөмүөннэмэтэх кулууттаах, бэрт бэрдэ суох көстүүтээх бөлүөккэ-тэр суох буолбатахтар.

Быһата, кинигэттэн билиһини сомсуу — дьыала биер өтгө, ону олоҕо кэбүүстээхтик туһайылыахтаах.

Иккинчэн, ону туһанарга толкуй, мындыр өй наада. Үөрэҕэ суох өбүт-бит аһаҕас мындыр өйүнэн тьыһы айылбалымын күрөс быдыһан кыайылаах таһан, муустаах муора модьобуугар турар сиргэ оттубут уста умуллубаха, бүтүгүгэ тийэн кэпэн сиргэ-

дидэ. Аммосов даһаны, Ноговицын даһаны сахалыы боллуруос кэтэх өттүн арыһаһан көрөр ураанхайды үтүө толкуйдаах дьон диһи саныыбын, онук да буоланнар манньк уустук кэмгэ таһаары барыахтааҕар салгы сайыннахтара.

Үсүһүнэн, тус байэм киһини ким да буоллун ытыктыыр, кини кыһалатыгар чүгэстик сыһааннаһар салайааччыныахытын баҕарабын. Бу күнүгэ Саргыдаевтаах Аммосов туһунан дьон биһирээн кэспэтэллэрин элбэҕи иһитим. Кинилэр мөһөн да салайар үлэһэ эрлибиттэрэ өр буолбут дьон, онон баһылык да кириһиллэтэ майгыларын-сигилилэрин уларыта суоҕа дьон саныыбын. Нэһилиһиньа хыра-хара, байэтин кыһан көмүскэмэт араҕата былаастаах тойон саба тарыйан сыһааннаһытын, ардыгар сохуонунан көрүлүбүтү даһаны тус байэтин эһит-

сэргэтэ үөрэхтээх, доруобай, үтүө сирдээх-майгылаах, саха омуқ аатын үрдэттигэр буолалларыгар үлэһиттээхтэр. Чачыта уустук сурук, уруккулу киһиттан үлэни эрэ кэспир кэм ааста, биһиги дуһа, өй-санаа кыһыланьытыттан босхолонохталахпыт. Онуоха баһылыгыт киз тутта көрөр киһибиһитинэн буолуохтаах.

Ити курдук ис санаабын кыластак этэн туран, үлэни тэрийиһигэ, олох-дьаһах боллуруостарын быһаарыага, киһини личность быһытынан сайыннарыага илигэ туттут үлэһиттээх И. Н. АММОСОВ Чурапчы улуунун баһылыга буоларыгар саамай сөптөөх кандидат дьон суруктун түлүстүүбүн.

М. МИТИН, быыбардааччы, улуус олохтооҕо.

(Матырыяаллар кандидаттар Саргыдаев А. Р., Аммосов И. Н. быыбардыр фондатыттан төлөнүлэр).

100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 1100 1200 1300 1400 1500 1600 1700 1800 1900 2000 2100 2200 2300 2400 2500 2600 2700 2800 2900 3000 3100 3200 3300 3400 3500 3600 3700 3800 3900 4000 4100 4200 4300 4400 4500 4600 4700 4800 4900 5000 5100 5200 5300 5400 5500 5600 5700 5800 5900 6000 6100 6200 6300 6400 6500 6600 6700 6800 6900 7000 7100 7200 7300 7400 7500 7600 7700 7800 7900 8000 8100 8200 8300 8400 8500 8600 8700 8800 8900 9000 9100 9200 9300 9400 9500 9600 9700 9800 9900 10000

СҮРҮН ОТДЕЛ ҮЛЭТИТТЭН

"Юбилейнай" түөлбө олохторо.

Ийрэх тылыннан БИЙИГИ ОРТОБУТУГАР МЭЛДЫ ТЫЫННААХ

Бу күнүргэ улуустат би-
ир үтүкүнүк патриота, тыл,
үлэ уонна партия ветерана,
бэйэтин кэмгэр билиилээх
советскай-партийнай үлэһит,
персональнай пенсионер
И. П. ВАСИЛЬЕВ эмискэ
мэлдьан бу күн сириттэн
соһумардык барбыта үс сылын
туолар.

Кини ити кэмгэ 73-с хаа-
рыгар да сырыттар, сааһыгар
барбат чэгиэн, сэргэх
көрүгүһүгэ. Онон эмискэ охту-
ута бар дьонугар олус
соһумар, кутурбанаах охсуу-
нан буолбута. Бийиги бары
даганы билэрбитинэн, Иван
Петрович кэргэнэ Варвара
Дмитриевнаһын олус эйэлэ-
этик, хардарыта ытыктаһан-ха-
рыстаһан олорбуттара, доруу-
букаларын туругун мэлдьи туп-
сарына сатыыр этилэр, онон
кинилэри үтүн үйэлэниэхтэ
дизэн эрэни саныырбыт, онтубут
ханна баарый? Дьылба-хаан
атыннык дьаһайан соһуллута...

Ваня Васильев 1946 с.
ЧГУ-ну бүтэрээт, Мый-
дабайы сэттэ кылаастаах охсу-
латыгар алын кылаас учуу-
талан үлэһэбитэ. Ол эрэри,
общественнай үлэһэ дорууда-
ах, инициативалаах, актыбын-
най позициялаах уолу өр учуу-
талапалааха, сотору кэммин-
комсомольскай үлэһэ өрө
таһаарыттар. Ол курдук,
Иван Петрович 1950-1952 сс.
комсомол Чуралчытаабы
райкомун 1-кы секретарынан
таһылан үлэһэбитэ. Онтон
Москвадаабы ИБСЛКС КХ
иһинэн үрдүк комсомольскай
окуоланы бүтэрэн баран
Ленскэй, Олен, Горнай
оройуоннарынан комсомол
райкомун 2-с, 1-кы секретарда-
рынан, үөрэх салаатын сэби-
диссийинэн үлэһэбитэ. 1951
с. ССКП чилиэнинэн ылыллы-
быта. Онтон ыла бу күн сирит-
тэн барыар дизир Коммуни-
стическай партия кээкэтиттэн
арахсыбатаа.

1961 с. дордугутар Чурал-
чыга эргиллэн кэлэн бастаан
ССКП райкомун тэрийэр от-
делын сэбиэдиссыйинэн, онтон
райисполком председателин
солбуйааччынан, секретары-
нан, профсоюзтар оройуон-
наабы холбоһуктаах Советтар-
дын председателинэн, тыа
хаһаайсыбатын бородуукта-
ларын соһуотуопкалааһынга

уонна хаачыстыба государ-
ственной инспекторынан үлүн-
нук, бар дьонугар-сэргэтигар
ытыктатаргына үтүө суобаста-
ахтык үлэһэбитэ. Кадрый атта-
ран туруорууга, киһилэри кы-
тары үлэни тупсарыга, парт-
ийнай тэрилтэлэр бойобуой
дьоһурдарын үрдэтигэ, тэ-
рийэр-маассабай үлэни бары
өттүкэн күтүрдүгэ икэн да-
лааһынаах үлэһэри ыгытсы-
та. Үлэһэ-хамнаса боччума-
ахтык, дуоспурнууахтык
сыһыаннаһара, дьонго-сэргэ-
тэһэ болжомтолоох, көтүмэ,
ыһыллаһас буолууну себүтэ-
бэт, ирдэбилээх салайааччы
этэ. Үлэһир кэмгэр кабинэ-
тыгар тыллыһан-өстүүн, туттар-
дыһан-хаһардыһан, оннообор
кэпсэтэр туонунун сүрдээх
официальной буоланчыта. От-
тон иллэргэ кэмгэр, субу-
тунуһукарга эбэтэр булгуу-ал-
тык, куобахтык, сир астын сы-
рыттааха көрү-нары көбүлэ-
ччи, көрдөөк-күтүлээх кэпсэ-
эннэри билээччи киһи буола
түһэр. Холобур быһытынан
биһир түгэни аһан аһарыаха.
Райком аппаратын үлэһиттэрэ
Эрилик Эристин аатынан кол-
хоз ходоһатыгар от охсо сылдь-
аллар. Кэнииклэр кэжэлэри-
гэр иһэр Иван Петрович
хаһытыһыр: "Доботторго, хай-
дах охсоһутуй? Бу сороктор
курдук үөһэ сибээхитин эрэ
быһа охсо-охсо тургэник ба-
ран иһэбит дуу, эбэтэр быһыр-
гылы сир кырыһан хуруһан
быһааннык охсоһут дуу?". Көр-
күлүү, хардары хаадылаһы
саһаланнаа ити. Ол быһыгар
"холгууралаан" таһыйтарбыт
өрө тардына түһэр.

Олоһун тигэх сылларыгар
улуус историктан суруйар ко-
миссия председателинэн үлэ-

лэһэбитэ. Чуралчы чулуу дьон-
норун туһунан суруйарга туру-
нун үтүс матырыйаалы муһу-
тун түмэни, киһигэ онтортор
баһатын тыһынааһар толортор-
бокко хаалбыта. Ону кэргэнэ
Варвара Дмитриевна уонна
оболоро ситэрэн "Чуралчы
билиилээх дьон" диэн бэртэ-
экэй киһигэни бэчээтлэпиттэ-
ро.

Доботтор, диринник ытык-
тыһыр киһибиһ Иван Петрович
бийиги ортобутугар суох буол-
бута хайы-үйөһэ үс сыл буо-
ла оуста. Ол эрэри киһи сыр-
дык мерсүһэ бийиги
эйбүтүгэр-санаабытыгар
мэлдьи тыһынаах буолуо.

Ини-билэр саа маннай-
гы көлүһэ ученайдарыттан би-
ирдэстэрэ Васильев Георгий
Митрофанович, Саха АССР ос-
куолаһарын үтүөлээх учуутала
Васильев Петр Митрофанович
уонна киһи оболоро: советс-
кай-партийнай үлэһит Иван
Петрович, Саха АССР оскуола-
һарын үтүөлээх учуутала, "Бо-
чуот Знага" орден кавалера
Стелан Петрович Соловьев
нэһиликпин икэн туттар дьон-
норун ахсааннарыгар сокуон-
найдык киһисилэр.

Күн сиригэр төрөөн-үөскө-
өн үчүгэйдик, общество сай-
дыгыгар туһалаахтык олорбут
дьоннор ааттара үйэтиһиргэр,
умуһула охсон хаалбатыгар
кыһалларбыт бийиги, тыһына-
ахтар, ытык испит буолар.

**Биһиргэ үөскээбит
доботторо:**
И.Д. Неустроев,
Н.М. Матвеев,
К.К. Пермяков,
В.В. Ленингин, үлүнүк
биһиргэ үлэһэбит
холлоһалара
Н.М. Адамов,
И.П. Листиков,
З.И. Монастырев,
Х.М. Николаев,
Д.Д. Неустроев,
В.М. Неустроев,
М.Е. Пермяков,
М.Н. Сибиряков,
үөрэппит оболорун
Саха АССР үтүөлээх
врача К.Спиридонова.

Хаартыска: И.П. Ва-
сильев.

Спорт

СПАРТАКИАДА ҮРДҮК ТАҢЫМҢА ААСТА

Кулун тутар ый 30-31
күннэригар ЧФКСИ спортив-
най саалатыгар үтүө үтүкэ ку-
булуйбут илин эгэрдээһи улу-
устар коммунальнай хаһаай-
сыһыһаларын 3-с спартакиа-
далара буолан ааста.

Ааспыт өттүгэр бизс
көрүгүгэ күрэхтэспит эбит бу-
лахтарына, быйыл остуол тен-
ниһэ эбиллэн, алта көрүгүгэ
күөн көрүстүлэр. Остуол тен-
ниһигэр күрэхтэһини респу-
бликанскай категориялаах
судья Н.П. Федоров иһлээн-
саһалаан ытта. Манна баста-
кы ракеткаларга Н.Новгородов
(Таатта) бастаан, "Чулуу
сонньоочу" номинация
хаһаайынан буолла, Мэнгэ-
Хангаласта кыттыбыт А.Вла-
димиров иһистээтэ, Чурал-
чытан спорт ветерана К. Пос-
тников үтүс биһирстээх миэ-
стэ тиксэн биллэтин да буорах-
таабын көрдөрдө. Иккис ракет-
кага А. Цыпандин (Мэнгэ-
Хангалас, Төһүлү) бастаах, Я.
Старостин (Амма) иккис, В. За-
ронов (Уус-Алдан) үтүс буол-
лулар. Дьахталлар сонньуула-
рыгар үчүгэй бэлэмнээх
Д.Варламова (Мэнгэ-Хангалас)
чемпионнаан хамаандата басты-
тырын хаачыйда, Чуралчы
спортсментка П.Сивцева
үрүт көмүс медальга тиксэн
хамаандата иккис миэстэни
ыларыгар төһүү буолла,
Л.Пестерева (Амма) боруонса-
ны икэн хамаандатын бочуот-
таах үтүкэ таһаарда.

Сааһымат турнира СР
үтүөлээх тренерэ М.Н. Бир-
диннирова саалатынан бар-
да. Манна Е.Соловьев капи-
таннаах Амма хамаандата ин-
ники күөгүгэ таһыста. Иккис
миэстэни М.Пухов капитан-
наах Уус-Алдан хамаандата ыл-
ла, үтүс биһирстээх миэстэ
спорт ветерана уонна ахсаабат
пропагандиһа П.К.Дорофеев
капитаннаах олохтооктор ха-
маандалара тигистэ. Прокопий
Кузьмин хамаандатыгар саа-

май албак очкуну киллэрэн,
улуус баһылыгар кандидат А.Т.
Ноговицын олохтообут "Спор-
тивной үтүн үйэлэни иһин"
бирининан билиэттэнэ, В.
Николаев (Мэнгэ-Хангалас)
"Кыайыгы дьулуруун иһин"
биринс хаһаайынан буолла.

Дубат тумара толоонугар
күрэх РФ үтүөлээх тренерэ
Н.Н.Кичкин судьялааһыны-
нан барда. Тыһаһынаах
күрэх түмүгэр В.Аммоов ка-
питаннаах олохтооктор орду-
тахсылаахтык сонньоон уонна
хамаанда бары чилиэннэрэ
чемпионнаан уолсай түмүк
тахсытыгар наадалаах баста-
кы миэстэни ылылар. Уус-Ал-
дан хамаандата иккис, Амма
хамаандата үтүс буоллулар.

Волейболга уруккуттан
үчүгэйдик кыттар Амма спор-
тсменнэра бары хамаандалары
кыайан күрэхтэһин хааһытын
сытырбатын биһирдилэр. Ик-
кис миэстэһэ мэнгэлэр, үтүкэ
чуралчылар тигистилэр.

Спартакиада иккис күнэ
мас тардыһытыттан саһалан-
на. Спорт бу көрүгэр институт
тренердэр Н.Быганов уонна
Л.Кичкин судьялаан күрэх-
тэһин чачы да үрдүк таһымга
ытылларын ситистилэр. Би-
иртэн-биһир кыайыны сити-
һэн, түөрт чемпионнаан,
биһир призерданан А. Сивцев
капитаннаах Чуралчы хамаан-
дата бастаата. Уус-Алдан хама-
андата иккис буолла, Амма
үтүс биһирстээх миэстэһэ
таһыста.

Түмүкэ хайа улуус басты-
рын хаһаабы быһаарар ору-
олланна. 55 кг ыйаһынаах-
тарга Т.Ноговицын (Уус-Алдан)
бастаах, В.Берашков (Чурал-
чы) иккис, Р.Неустроев
(Мэнгэ-Хангалас) үтүс буоллу-
лар. 62 кг ыйаһыныга В.Чер-
кашин (Уус-Алдан) чемпионна-
ата, И.Тимофеев (Амма) ик-
кис, Н.Демешин (Чуралчы)
үтүс буоллулар. 70 кг И.Силь-
вестров (Мэнгэ-Хангалас) кыл-

бар кыайыны ситиһэн чемпи-
оннаата, А.Неустроев (Амма)
иккис, В.Петров (Чуралчы)
үтүс буоллулар. 80 кг. С.Афа-
насьев чемпионнаан хамаан-
дата бастырын хаачыйда,
П.Трифонов (Амма) иккис, Г.
Анемподистов үтүкэ таһысты-
лар. Ырахан ыйаһынаах-
тарга С.Стеланов (Мэнгэ-
Хангалас) пьедестал үрдүкү
кэрдийигэр таһан хамаанда-
та үтүс буоларын ситистэ. Чу-
ралчы бөһөһө С.Сивцев иккис
буолан хамаандата иккис
таһыста. Бу хаһыһылары
республиканскай категорияла-
ах судьялар И.Сысолитин
уонна С.Макаров салайан ыт-
тылар.

Уолсай түмүкэ иккис
көрүгүгэ бастаан, атыттарга
эриэ-дэкситик кыттыбыт Чу-
ралчы ОДЮС-та (нач. В.И.
Новгородов) Спартакиада
кыайылааһынан таһан,
кеһарүмэ сылдыар кубогы тут-
та. Иккис миэстэни Амма ОД-
ЮС-та ылла, үтүкэ Уус-Алдан
тигистэ. Мэнгэ-Хангалас хама-
андата төрдүс, Таатта хамаан-
дата бэһис буоллулар.

Г.Т.Корвечу иһгэриһин
тардыбыт волейбол сонньуу-
тугар "Бастыг туруорааччы"
дизэн улуус баһылыгар канди-
дат А.Р.Саргыдаев олохтообут
анал биринин П.Пермяков
(Чуралчы) ылан үөрдэ-көттө.
Итини тэһэ "Бастыг
сонньоочу" аат Амма хама-
андатын чилиэнгэр Е.Ксено-
фонтова тигистэ.

Спартакиада үрдүк
таһымга, тарзэһинээхтик
ытыллыһытын бары кытты-
быттар, маһдааччылар бэһи-
тэтилэр. Эһилиги маньык
көрсүтүү уолсай сөбүлэһин
быһытынан Ытык Күөлгэ
ытыллыа.

Алексей МАКАРОВ.

ПРАВИЛА ПРИЕМА В ВОЕННО-УЧЕБНЫЕ ЗАВЕДЕНИЯ МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ РФ

Подготовку офицеров для Вооруженных Сил Российской Фе-
дерации осуществляют высшие военно-учебные заведения, в том
числе военные институты, Военные университеты и Военные ака-
демии.

Военные институты являются основными военно-учебными за-
ведениями, обеспечивающими подготовку военных кадров для за-
мещения первичных офицерских должностей с перспективой вы-
движения на высшие должности. Институты готовят офице-
ров-дипломированных специалистов с высшим военно-специаль-
ным образованием более чем по 250 специальностям, необходи-
мым для армии и флота.

Военные университеты и военные академии являются многоу-
ровневыми военно-учебными заведениями. Наряду с подготовкой
офицеров на первичные офицерские должности они готовят руко-
водящие военные кадры с высшим военным образованием-высо-
коквалифицированных специалистов в области военного управле-
ния крупными воинскими коллективами и всестороннего обеспе-
чения деятельности войск в мирное и военное время. Военные
академии являются ведущими учебно-методическими и научными
центрами видов Вооруженных Сил, Военные университеты-родов
войск, специальных войск.

В военно-учебные заведения принимаются военнослужащие
по призыву, военнослужащие контрактной службы, военнообязан-
ные из числа уволенных в запас, а также гражданская молодежь,
кроме некоторых военных академий, выпускники суворовских во-
енных, кадетского военно-морского, Московского военно-музы-
кального училищ и кадетских корпусов Российской Федерации,

исъявившие желание обучаться в военно-учебном заведении, год-
ные к обучению по состоянию здоровья и отвечающие всем требо-
вания профессионального отбора.

Условия приема в военно-учебные заведения

Для обучения по программам подготовки офицеров с высшим
военно-специальным образованием принимаются: гражданская
молодежь в возрасте от 16 до 22 лет, а также военнослужащие, не
имеющие офицерских знаний, и граждане, прошедшие военную
службу, до достижения ими возраста 24 лет, имеющие среднее
(полное) общее или среднее профессиональное образование.

Предварительный отбор кандидатов из числа гражданской молодежи

Лица из числа гражданской молодежи, желающие поступить в
военно-учебное заведение, подают заявления в военный комиссар-
иат района по месту жительства до 20 апреля года поступления.

В заявлениях указываются: фамилия, имя, отчество, год и ме-
сяц рождения, адрес места жительства кандидата, наименование
военно-учебного заведения и специальность, по которой он жела-
ет обучаться.

К заявлению прилагаются: автобиография, характеристика с
места учебы или работы, копия документа о среднем образовании
(указание средних школ представляют справку о текущей успевае-
мости), три фотокартки (без головного убора, размером 4,5х6
см).

Паспорт, военный билет или удостоверение о приписке и под-
линный документ о среднем образовании представляются канди-
датом в приемную комиссию военно-учебного заведения по при-
бытию.

Предварительный отбор кандидатов в военно-учебные заведе-
ния из числа гражданской молодежи проводится призывными ко-
миссиями военных комиссариатов районов до 15 мая. Он включа-
ет определение пригодности к обучению в военно-учебных заве-
дениях по возрасту и образованию, состоянию здоровья, социаль-
но-психологическим и психофизиологическим качествам.

Решение о направлении кандидатов в военно-учебные заведе-
ния для прохождения профессионального отбора принимаются ко-
миссиями военных комиссариатов районов, оформляется протоко-
лом и объявляется в десятидневный срок.

Документы на указанных кандидатов, медицинские документы
и карты профессионального психологического отбора военные ко-
миссариаты районов направляют в ВУЗы до 20 мая года поступле-
ния кандидатов.

**Желающим поступить в военно-учебные заведения по
всем неясным вопросам обращаться в военный комисса-
риат.**

**Военный комиссар
Чуралчинского улуса
подполковник Н.ПЕСТРЯКОВ.**

ЭБЭРДЭМНЭНИ

Күндү кэрэгэмни, тапталлаах абыттын, Чуралчытаары ого спортнай оскуолатын директорун ДЯКОНОВ Виктор Семеновичи "Саха Республикатын үөрэтириитин туйгуна" бочуоттаах ааты ыбыксынан ийииттик, иститтик эбэрдэлибит!

Эн үгүс түбүктээх, сыраллаах үгүн үрдүктүк сыналанан, дьон-сэргэ ытыктабыллы ыбыксынан кизин туттабыт.

Күндү киһибиитигэр чэгиэн-чэбдик доруобуйанын, айымнылаах үлэбэр үтүө ситиһилиэри, куруук үрө-көтүү, үлэли-хамсы ыыдыаргаар баарабыт.

Кэргэниг Ирина, кыыһыг Айаа, Дьоккуускайтан уолаттарын Павел, Николай Дьяконовтар.

Убаастыыр күндү күтүөлүтүм ДЯКОНОВ Биһиктэр Самэнэбиги үөрэх салаатыгар үтүө суо-бастаахтык сыналанан "Саха Республикатын үөрэтириитин туйгуна" бочуоттаах аат инэрэли-биитинэн ис сүрэхпититтэн эбэрдэлибит!

Дьону-сэргэни түмэр, үлэни сааһан тэрийэр ура-ты дьобуруунан кэнчээр иччэллээх туһугар кизин далааһынаахтык үлэли сыдыаргынан биһиги кизин туттабыт уонна үөрэтэр олохторун ытыктабыла-ра, үлэ-хамнаһы үтүө түмүктэрэ, чугас дьомун ойбуллар инниктин дарааны куус-кама булан өсөө үрдүккэ угуйа турдуннар, марыы маласпатын, ту-муу түмүктүн, дьон-сэргэ эр арылаллаах дим ал-дыбыт.

Ада кылыһыг Спартак Николаевич, ийэ кылы-һыг Анастасия Степановна Чичигинаровтар уонна кинилэр олоһор Эбээн-Быттыттай Чичигинаровтар, Хагалас Тумудуттан Семеновтар, Чыаптараттаа Мохначевскийдар, Чуралчыттан Христофоростар, Чичигинаровтар.

Күндү, тапталлаах ийэбиги, эбэбиги, үлэ ве-теранын, формация туйгуун Клавдия Прокотьевна ЛОБАНОВАНЫ Чуралчытаары кизин аптека бО сыллаах үбүлүүгүн эбэрдэлибит!

Чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, эйбэс-айымнаас, ыраас санаабын ыыктыбакка, үлэли-хамсы сыдыаргаар баарабыт. Олохторун, сизинэриг үөрүүдүгүн үлэстэн үлүн үлэли, уруйдаах олохтон.

Кыыһыг, уолуг, күтүөтүг, кийиитиг, сизинэ-риг Гоша, Анжелика, Девне.

Өр кэмгэ Чуралчытаары олох-дьаах камбана-тын директорунан үлэстэн нэһиликкэбэр өтүгү аччурга үгүс сыратын-сыбатын бэрэбэт үлүкүн-кээн киһибиитин, салайааччыбын НИКИФОРОВА Ирина Степановнаны үөрүүдүгүн эбэрдэлибит!

Эн күн бугун дарааны таптыыр идэбинэн үлэли сыдыарык, олоххо доруурун, дьон туһугар ахсаа-бат кыһамнык, үгүс үрдүккэ үтүөн ситиһилэ биһиги барыбын үрдүккэ кыһамнык.

Күндү Ирина Степановна! Эн үтүө-мааны тут-туугуна, таппа-симээн сыдыгынан тузалаар эйгэ кэрэ аччургаар сылааһы, санааы сайарын хаһан да салгырыбатын, өрүү манньк сырдыкка-кэрэ угуйа-укуйа сырат.

Биһирэ үлэстэбит дьүөгэлэриг, коллегаларыг.

Тапталлаах олохун, балтыбытын, эбэбиги, Чуралчы сизинэбиги олохтообун Ирина Ивановна ЧИЧИГИНАРОВАНЫ 50 саакын туолбут үөрүүдү-күтүгүн эбэрдэлибит!

Күндү киһибиитигэр кырдыары билимэст эбэрдэи эрчим, ыалдыарга бэрэбэт кытаанах санааны, үөрүү-көтүү аргыстаах ухун дьоллоох олоху ис сүрэхпититтэн баарабыт. Балтыларга, быраат-тарга куруук "Эбэи Ира" дьин күүтүүдүк, кэрэ кили буола сырат.

Чуралчыттан, Дьоккуускайтан ийэн, эбэбидэ-рин, убайыг, быраатыг, аймахтарыг.

Оддууун нэһиликкэр олоһор күн-күбэ ийэбиги, эбэбиги ЕГОРОВА Аграфена Федотовна 70 саакын туолар үөрүүдүк үбүлүүгүн ис сүрэхпититтэн эбэрдэлибит!

Биһиги тустуугар ахсаабат кыһамнык, эйбэс сыһанын, үтүө сүбэн-анам илһи күнүгэ су-ох махтанабыт. Ылары маласпатын, кырдык кыттыспатын, хамалта холбостотун, үлүн уруйда-ах олохтон дьин алгыбыт.

Уолаттарын, кийииттэриг Нусиновтар, кыргыттарын, күтүөттэриг Собакиннар, Адамо-втар уонна сизинэриг.

Күндүтүк саныыр кэрэгэмни, аламарай аба-тын, элэксэй эбэбиги, үлэ ветеранын, Ухун Куол баһуулу олохтообун МАКАРОВ Егор Егорович 1 60 саакын туолбукунан ис сүрэхтэн эбэрдэлибит! Кытаанах доруобуйаны, үлүн дьоллоох олоху баарабыт.

Кэргэниг, олоһорун, кийииттэриг, күтүөттэриг, сизинэриг.

УОРБАДА КЫҢЫНЫ АТААРЫН БЫРААЛЫҢҤЫГА

Муус устар 13 күнүгэр сарсыарда 10 частан буолар.

Сыла-соруга:

- кыра участкалары түмү;
- олохтох сага оскула тутуугар кемелетүү;
- чөл олоху пропагандалааһы.

ПРОГРАММАТА:

Хамаанданан кордөөк старттар (5 уол, 5 кыс).

Хамаанданан мас хатырыктааһыгар күрэхтэни (3 уол, 3 кыс).

Хары баттаһылыгар уолаттарга, кыргыттарга абсолютнай күрэхтэни.

Мас суоруугар абсолютнай күрөс быдыһы (нэһиликкиттэн тутулуга суох. Мас суурааччылар байыт инструментаргытын илдьэ кэлэбит).

Кыһаһылаахтары наһараадалааһы: бары чемпионнар, призердар медалларынан, грамоталарынан, анал биригистаринэн, мас суоруугун кыһаһылааба убаһанан, ижис, үлүс мистэлэргэ тахсыбыттар сибиниһэ олоһорунан наһараадаланаллар.

Тэрийэр комиссия.

УЛУУС ГИРЕВОЙ СПОРКА УОННА ОБУТЭЛЭР ООҢҢУЛАРЫГАР КҮРЭХТЭЭНИИ БАЛААБЫҢҤА

Сыла-соруга:

- гиревой спорду уонна өбүгэлэр ооннууларын сайыннарым;
- нэһиликкэр ижи ардыларыгар табырысты сыһыан олохтообун, чөл олоху пропагандалааһы;
- улуус сүүмэрээммит хамаандатын талы.

Буолар сирэ, биригэмтэ: Кытаанах нэһиликкэ, муус устар 13 күнэ, Ыйааһынан сарсыарда 10 частан.

Күрэхтэни быраабыла, хамаандалар састааптара:

- ыйааһынара: 60, 70, 80 кг, 80 кг үөбэ;
- күрэхтэни 24 кг гирянан барар.

Өбүгэлэр ооннууларын көрүгүнэ: үс төгүл үс, кулун тарды, ыраһына көтөбүү, түгүм эргир. 1 киһи кылтар.

Бары көрүгүнэргэ личниктэр киирэллэр көгүллэнэр. Хамаанданан аарыга гиревой спорт тусла, өбүгэлэр ооннууларга биригэ тахсаллар.

Наһараадалааһы: чемпионнар, призердар медалларынан, дипломынан, биригистаринэн наһараадаланаллар.

Тэрийэр комиссия.

ЕЖЕДНЕВНО!
Маршрутное такси
Чурапча - Якутск
Тел. 42-295.
Якутск - Чурапча
Тел. 45-04-33.
Принимаю любые заказы:
на свадьбы, юбилеи и др.

БИҢИГЭ ӨНӨБҮТҮНЭН ТУҢАНЫ!

Чураччы - Дьоккуускай - Чураччы маршрутунан күн ахсын дьону таһабын. Сымаһас киирэллэлээх. Билсэр тел. 42-327, 41-428.

Чураччы - Дьоккуускай - Чураччы маршрутунан дьону таһабын. Мугудайтан, Төлөйтөн дьону ылабын. Билсэр тел. 42-292.

АТЫЫЛАҤАБЫТ

Сулалык сүүрө сыдыар УАЗ-31514 автомашинаны. Сыаната - кэспэтинэн. Билсэр тел. 29-418, Николаев М.Д.

Сымаһас микроб комплексин (2 киирэмтэ+1 диван). Өгүнө араас Сыаната - 6 тп. 500 солк.

Диваны - 4 тп. солк.

Киирэмтэ-кыраабаты - 3 тп. 500 солк.

Чураччы сэл. Красильников ул. 9 №-гэр эбэтэр 41-664 тел. билсир.

ДТ-75 тракторы. Сыаната - кэспэтинэн. Уулаах биһи. Сыаната - 15 тп. солк. Билсэр тел. 41-946.

СҮТҮКТЭННИБИТ

Ким "Кварит-1200" радиотелефон трубкатын (манган өгүнэ) булбут маннаба тиксэрэгитигэр кордөөбүн. Билсэр тел. 41-568.

БИЛЛЭРИИ

Бу ыйга Чуралчытаары ветлечебница манньк сайаалкалары ылабыт:

- ынахтарга, ныйрайдэргэ витаминнар (кйод, солемог, тривит);
- сибиниһэлэргэ, куурусаларга кормовой миза, балык ары-

та. ТИЭТЭЙИГ, АХСААНА АҢҢЫА! Муус устар 10 күнүгэр сылыга Сибирской язваны утары прививка оһоһулар.

Ветлечебница.

Чуралчытаары почтовой сибээскэ аһыга киирдилэр: Эр киһи үлүн остоох аһыһына салпыкыта, 27 размердаах - 300 солк.

Эр киһи кылас остоох аһыһына салпыкыта, 25, 27 размердаах - 200 солк.

Теллига целлофана, 1 м - 18 солк.

Күндү ийэбиг, эбэбиг, балтыг, эбэбиги, Чуралчы салмаһы-тин олоһоор.

ТРОФИМОВА Матрена Семеновна муус устар 4 күнүгэр үлүн ыраһына ырыттан олохтон туорабытын, диригик курутууан туран, аймахтарыгар, табырыстарыгар, билэр дьонугар ийииттэрэбит.

Олоһор, Колтовскойдар, Трофимовтар, Кузьминнар, кыһа Люда, сизинэро, эбэбигэ Попова А.С., кини олоһор Попов В.И., Попов И.И., Попов М.И., Афанасьева Т.И. дьинэ кэргэттэрэ, балта Макарова Е.И., кини олоһор Феоданова Т.Н., Бессонина А.Н., Михайлова С.Н. дьинэ кэргэт-тэрэ, Коля, Катюша, Федя, Люба, Кеша.

Кулусбаннарын тиздэллэр:

- Эбэбиги Александр Семенов Попов, Екатерина, Николай Макаровтарга, олоһоругар Люба, Лена, Венера, Людочка, курууттарга, сизинэригэр, бары чугас аймахтарыгар Оксана, Купчина, Сивцова, Баранова, Аммосова, Павлова уонна кинилэр дьинэ кэргэттэрэ.

- Кыргыттарга, курууттарга, сизинэригэр, аймахтарыгар Чураччы салмаһытын Митюшкин Алаһына туһоһон олохтоһор.

- Ийэ кыһа Трофимова Матрена Семеновна өлбүтүн бырааттарыгар, убайдарыгар Колтовский Владимир Семенович, кэргэнигэр Лена, кини биригэ төрөбүттэригэр, курууттарга, аймахтарыгар эбэбигэр Мария Николаевна, Заболоцкийдар, Яковлевтар дьинэ кэргэттэрэ.

- Күндү балта, эбэбигэр Трофимова Матрена Семеновна өлбүтүн олоһоругар, сизинэригэр эбэбигэ Александр Семенов Попов уонна кини олоһор, сизинэро.

Уорда олоһоор, тыл, үлэ ветерана

КАРПОВА Ирина Дмитриевна үлүн ыраһына ырыттан 74 саһыгар биһиги кэспэбигиттэн туора-бытын, диригик курутууан туран, бары аймахтарыгар, үлэстэн-кэ-тэригэр, билэр дьонугар ийииттэрэбит.

Кэргэниг, уолаттарга, кийииттэргэ, сизинэро, хос сизинэ, аймахтарыг.

Кулусбаннарын тиздэллэр:

- Саһаста Карпова Ирина Дмитриевна өлбүтүн кэргэнигэр таайдарыгар Протодьяконов Александр Лукича, уолаттарыгар, кийииттэригэр, сизинэригэр Сидор, Петр Павловтар дьинэ кэргэттэрэ.

- Нэһилик олоһоор, тыл, үлэ ветерана Карпова Ирина Дмитриевна өлбүтүн кэргэнигэр, олоһоругар, сизинэригэр, бары аймахтарыгар Хадаар нэһилигин дьаһалтата, кырдыабыстарын сибэбэ.

- Тапталлаах ийэ Карпова Ирина Дмитриевна өлбүтүн Хадаардагы ветеринарнай участка фельдшеригэр Протодьяконов Николай Александровичка улуустагы ветеринарнай управление коллектива.

- Тапталлаах ийэ Карпова Ирина Дмитриевна өлбүтүн Протодьяконов Николай Александровичка Хадаар оскуолатыгар бимгэ үөрэммит табырыстары.

- Кэргэнигэр Александр Николаевичка, уолаттарыгар Семенга, Николайга, кийииттэригэр Едоскига, Иринага, сизинэригэр Чакыртан Луковцевтар, Чураччыттан Ольга, Анастасий Эверстовтар, Миронга Савилянар дьинэ кэргэттэрэ.

Тыл, үлэ ветерана, Герой-ийэ, Сыланг нэһилигин олоһоор

МАКАРОВА Ульяна Дмитриевна үлүн ыраһына ырыттан ыалдыан өлбүтүн дириг кулусбаннарын тиздэллэр:

- Күндү кийиэро Макарова Ульяна Дмитриевна күн сириттэн барытынан байыларын үлэтигэригэр уолугар Макаров Дмитрий Гаврильевичка уонна сизингэр Пивоваров Владимир Гаврильевичка "Сылан" ХЭО салаатта, коллектива.

- Күндү, тапталлаах эбэтэ Макарова Ульяна Дмитриевна күн сириттэн барытынан Сыланга ЧОКСИ филиалын туһууга тренеригэр Макаров Альберт Гаврильевичка оскуолага биригэ үөрэммит олоһор, уулууга Дария Степановна Яковлева.

- Убаастыыр эбэбигэр Ульяна Дмитриевна Макарова күн сириттэн барытынан бары олоһоругар, сизинэригэр, хос сизинэригэр, балтыгар Ульяна Дмитриевнага, быраатыгар Иван Дмитриевичка, аһыларын тэтигэ үлэстэн, Чураччыттан быраата Семен Николаевич Иванов, Диригтэн балта Адамова Матрена Николаевна.

Таптыыр аҕата, тыл, үлэ ветерана, Мугудай нэһилигин олоһоор

СИВЦЕВ Дмитрий Егорович үлүн ыраһытан өлбүтүн Мугудай нэһилигин дьаһалтатын бухгалтерыгар Сивцова Елена Дмитриевнага дириг кулусбаннарын тиздэллэр.

1977 с. Мугудай орто оскуолатын биригэ үөрэнэн бүтэрбит дьүөгэлэриг, табырыстарыг.

Редакторы солб. СЛЕПЦОВ А.М.
ААДЫРЫСЫП: 678670, Чураччы сал.
Карл Маркс ул. 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор - 41-332, отделар - 41-265.
E-mail: sanaoloh@churapsakh.ru

Хаһыаты тэрийээччилэр: Саха Республикатын Правительство, улуус дьаһалтата, редакция Хаһыат сахалыы тылынан оптуорунуука, чэппиэргэ, субуотага тахсар. Хаһыат индекса: 54907

"Сага олох" редакционной-издательской холбоһук. Офсетнай бачээт. Сакааһы № 40-41. Тираж 2457. 05.04.2002 с. бачээккэ бариллэнэ.

Автор суругар аһыллар санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбөһэр буолбатах. Сурунка ыһылар чакчылар кырдыктаахтарыгар эппиэттэнэни автор тус бэйэте сүгэр.